SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 35. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 23, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 23-го ЛЮТОГО 1990 Ч. 35. РІК XCVII

В КИЄВІ ВІДБУВАЮТЬСЯ ДЕМОНСТРАЦІЇ ЄДНОСТИ

Київ (Т-во „Св. Софія"). — В неділю, 18-го лютого, у Києві на площі Жовтневої революції, знову відбулася демонстрація, зорганізована Народним Рухом України за Перебудову, з участю понад 5,000 осіб, метою якої було наголосити потребу єдности і приспішити заповіджену перебудову в усіх ділянках життя в Україні.

Несанкціонована демонстраціля мала також за завдання відкинути всякі поголоски, які дуже часто поширюють органи КҐБ, або підіслані цією інституцією люди, що НРУП підготовляє антиросійські і антижидівські погроми. Головну промову на згаданій демонстрації і мітинґу виголосив представник київської жидівської громади, який категорично заперечив поголоски. На плятформі разом з представником жидівської громади в Києві були також представники росіян, чехів, словаків, німців, татар і вірменів. Біля плятформи були встановленін прапори згаданих народів, включно з українським синьо-жовтим, які мали символізувати єдність і співпрацю між національностями в Україні. Видніли також два прапори Ізраїля і Польщі.

Представник НРУП заявив кореспондентам, що маніфестація і мітинґ виразно і недвозначно доказали брехливість поширюваної неґативної пропаґанди проти Руху і доказали, що цю неправду поширюють аґітатори.

В суботу, 17-го лютого, бюро НРУП відвідали представники міліції і КҐБ, щоб переконати організаторів про непотрібність організації тієї і подібних демонстрацій. Віктор Лінчевський, представник інформаційного бюра НРУП заявив „гостям", що „нарід хоче цього зібрання і нарід має повне право його влаштувати".

Старшина міліції заявив Лінчевському, що він має зарядження від урядових чинників не допустити до демонстрації. Пізніше він додав, що знаходиться між молотом і ковалдом, між „народом і урядом". Не зважаючи на побоювання урядових осіб, міліції, КҐБ та інших, демонстрація відбулася успішно без жодних сутичок з міліцією.

Подібна демонстрація, але зі значно більшою участю народу, відбулася також 11-го лютого. Плянується також інші акції з метою відкинення урядових і кагебівських поголосок і для заманіфестування міжнаціональної єдности.

ДОПОВІДЬ В. БРЮХОВЕЦЬКОГО

Ню Йорк. — Тут в неділю, 25-го лютого, в будинку УВАН, 206, 100-та вул. Захід, відбудеться доповідь Вячеслава Брюховецького на тему „Ліна Костенко сьогодні". Доповідь влаштовує Українська Вільна Академія Наук. Початок — о год. 2-ій по полудні.

КОМУНІСТИ НЕ ДОПУСКАЮТЬ ВИСУНУТИХ НАРОДОМ КАНДИДАТІВ

Київ (ПС УГС). — В столиці України стало відомо, що відділ Народної освіти Мінського району міста Києва дав вказівку педагогічним колективам середніх шкіл вести активну прокомуністичну передвиборчу пропаґанду, залучивши до цієї справи також батьків, діти яких у них навчаються. Їм наказано вести аґітацію проти кандидатів від демократичного бльоку.

Організатори цієї акції завчасно поділили район на ділянки і кожну з них доручили певному колективові, наказавши, щоб учителі й батьки обійшли всі помешкання й аґітували за кандидатів у депутати Верховної Ради УССР, яких висунув партійно-державний апарат.

Водночас учителям наказано чинити великий тиск на батьків, діти яких беруть участь у діяльності неформальних громадських об'єднань.

З різних областей надійшли повідомлення про те, що окружні виборчі комісії під будь-яким приводом відмовилися зареєструвати багатьох кандидатів від демократичного бльоку, а також чинять всілякі перешкоди тим, хто зареєстрований. Наприклад, при оформленні передвиборчої листівки Окружна комісія самочинно внесла скорочення й перекручення в біографічну довідку члена ВК УГС Степана Хмари, викинувши з неї наступні рядки: „...Народився у греко-католицькій родині. На початку 70-их років включився у громадсько-політичну підпільну діяльність. Після масових арештів українських правозахисників в 1972-73 роках відновив видання „Українського Вісника". Автор наукової праці „Етноцид українців в СССР", ряду публіцистичних праць. У березні 1980 року заарештований Львівським КҐБ і засуджений до 7-ми років таборів суворого режиму та 5 років заслання. До 15-го лютого 1987 року перебував у таборах для політв'язнів ВС 389/35 та 36. Нині член Виконавчого комітету УГС, член Комітету Захисту УКЦ, заступник голови львівського комітету захисту прав громадян — страйкового комітету..."

Як це видно із наведених рядків, Окружна виборча комісія вилучила з біографії С. Хмари найсуттєвіше, а саме дані, які характеризують його, як принципового і послідовного активіста українського національного демократичного руху, що могло б дати С.Хмарі немало шансів перемогти у виборах.

Члени Окружної виборчої комісії заявили, що скоротили біографію С. Хмари тому, що така характеристика „не відповідає високому званню кандидата у народні депутати Української ССР".

З Рівенщини повідомляють, що від демократичного бльоку зареєстровано лише трьох кандидатів, а понад 140 кандидатам, висунутим місцевими осередками Товариства Української мови ім. Т. Шевченка, відмовлено у реєстрації.

На Тернопільщині справа виглядає трохи краще. Там

(Закінчення на стор. 3)

У Монголії створена Демократична партія

Пекін. — Згідно з повідомленнями засобів масової інформації, в Монголії створена опозиційна Демократична партія, яка має на меті боротьбу за скасування комуністичної монополії на владу і створення в країні багатопартійної системи.

Нова партія створена на основі так званого Демократичного союзу, альтернативного політичного руху в Монголії.

В Улан Баторі, столиці Монголії, відбувся перший з'їзд новоствореної партії, на якому всі 470 делегатів одноголосно проголосували за прийняття програми, головною думкою якої є необхідність змін у політичному і економічному житті країни. Однак, як повідомляють, у своїй діяльності партія має намір дотримуватися „марксистсько-ленінської" стратегії і тактики, діючи в рамках монгольської конституції.

Представники вищого ешельону влади Монголії вважають можливим проведення переговорів між комуністичним урядом і опозицією. Керівники новоствореної партії заявляють, що вони не виступають проти комуністів як таких, а лише протестують проти їх монополії на владу. На закінчення роботи з'їзду був проголошений підсумковий документ, складений у формі відкритого листа Комуністичної партії і народу, в якому містилася вимога негайної резиґнації уряду, який скомпромітував себе з очах населення і який винний за економічне становище країни. У підсумковому документі з'їзду також міститься вимога негайного виведення чужинецьких (совєтських) військ.

Совєтський Союз почав виведення своїх військ з Монголії в травні минулого року, під час візити М. Ґорбачова у Пекін, коли відносини між двома комуністичними державами-надпотугами дещо потепліли, що зразу відбилося і на монгольсько-китайських відносинах.

М. Ґорбачов і Г.-Д. Ґеншер — кандидати на Нобелівську нагороду миру

Копенгаґен, Данія. — Соціялістична народна партія Данії, — пише совєтська газета „Ізвєстія" у числі з 2-го лютого, висунула генерального секретаря ЦК КПСС і президента СССР Міхаїла Ґорбачова і міністра закордонних справ Федеративної Німецької Республіки Ганса-Дітріха Ґеншера в кандидати на отримання Нобелівської нагороди миру.

„Ми вважаємо, — кажуть у спеціяльній заяві данські соціялісти, — що обидва політичні діячі, які користуються при виконуванні своїх політичних обов'язків різними методами йісповідують різні політичні ідеології, максимально причинились до замирення у світі, а в Европі зокрема, підтримуючи при тому ідею свободи і демократії та добрих відносин між Сходом і Заходом".

Данські соціялісти видали з цього приводу спеціяльну брошуру з характеристикою обидвох політичних діячів, їхніх кандидатів на отримання Нобелівської нагороди.

В. ГАВЕЛ ВИСТУПИВ У КОНҐРЕСІ

В. Гавел серед конгресменів після промови.

Вашінгтон. — Президент Чехо-Словаччини Вацлав Гавел став першим головою східньослов'янської країни „нового типу", якого прийняв у Білому Домі президент Джордж Буш.

У вівторок, 20-го лютого, В. Гавел зустрівся з Дж. Бушем після того, як виступив у телевізійній передачі „Тудей" і відповів на запитання студентів і викладачів Джорджтавнського університету.

У телевізійному інтерв'ю Гавел сказав: „Я хотів би закласти основи постійної дружби між Чехо-Словаччиною і З'єднаними Стейтами. Я хотів би розповісти американцям, що сталося в нашій країні, що являє собою наша зовнішня політика... Ми також зацікавлені у зміцненні економічних відносин із ЗСА".

В Джорджтавнському університеті Гавел відповів на запитання і часто викликав сміх авдиторії. Веселе пожвавлення викликала відповідь президента Чехо-Словаччини на запитання, чи є тепер в його країні вільнодумці. „Якщо і є, — сказав Гавел, — то вони або в уряді, або займають високі посади".

Гавел зауважив, що зовсім не боїться об'єднання Німеччини. „Я не боюся демократичної країни, навіть якщо в ній проживає 100 мільйонів. Але я боюся тоталітарної країни з одним мільйоном", — відповів президент Чехо-Словаччини. Він також високо відізвався про діяльність міжнародної правозахисної організації „Міжнародна амнестія", заявивши, що вона має велике значення для всього світу.

Перед тим, як Президент ЗСА прийняв Гавела, речник Білого Дому Марлин Фицвотер сказав журналістам, що Адміністрація розглядає справу про надання Чехо-Словаччині статусу фаворизованої держави в торгівлі зі З'єднаними Стейтами. Офіційне рішення може бути прийняте найближчим часом.

У середу Гаверл виступив перед об'єднаною сесією Конґресу, перед якою недавно виступав Лех Валенса.

Найкращий спосіб, яким ЗСА можуть допомогти Чехо-Словаччині та іншим країнам Східньої Европи, це допомогти Совєтському Союзові в його демократизації. Так парадоксально висловився новий президент Чехо-Словаччини у своєму виступі в Конґресі. На його думку, чим скорше і ліпше відбуватимуться зміни в СССР, тим вільніше підуть процеси демократизації і оновлення у Східній Европі.

У своєму виступі Гавел ще раз заявив про необхідність швидкого виведення совєтських військ з території Чехо-Словаччини. Однак, на його думку, присутність американських військ в Европі служить гарантією безпеки. Гавел вважає, що тепер Европа ще не готова до стратегічної військової самостійности. Однак прийде час, коли її народи самі зможуть вирішувати, скільки і яких вояків вона потребує для безпеки.

На думку Гавела, на прикладі Східньої Европи повинні вчитися не лише пригноблені народи, але й ті наші, які ніколи не жили в умовах відсутности демократії.

Совєтські власті говорять про 786,000 жертв сталінізму

Москва. — У вівторок, 13-го лютого, КҐБ у своєму офіційному звіті подало до відома, що майже три четверти мільйона осіб було розстріляно як „ворогів народу" від 1930 до 1953 року.

В це число не включено мільйони тих осіб, які загинули в концтаборах і тюрмах чи у штучному голоді витвореному Сталіном під час насильної колективізації.

Велике число істориків твердять, що з рук сталінських катів загинуло коло 20 міл. громадян Совєтського Союзу, а в Другій світовій війні загинуло ще додаткових 20 міл.

Офіційне пресове аґентство ТАСС подало цю вістку, цитуючи членів КҐБ. Перевірка архівів КҐБ виказує, що 3,778,234 було засуджено за контрреволюційну діяльність чи злочини проти держави в ці зловісні роки від 1930 до 1953. Там же говориться й про те, що серед тих 786,000 було багато чільних провідників держави та партії, науковців, військовиків і діячів культури, які були розстріляні.

В цьому повідомленні аґентства ТАСС підкреслюється також і те, що в останніх двох роках КҐБ переглянуло понад 850,000 справ поодиноких осіб разом із бюром головного прокурора СССР, і що всіх крім 12,000 звільнено посмертно з оскаржень.

Оперний співак з СССР отримав американське громадянство

Вашінгтон. — Аґентство Ассошієйтед Пресс повідомило, що 42-річний оперний співак Владімір Попов, який в 1982 році попросив в американському консуляті в Міляні, Італія, політичного азилю, отримав американське громадянство з рук члена Верховного Суду Антоніна Скалії. Церемонія вручення громадянських паперів відбулась у бічних приміщеннях Кеннеді Центр після опери Джюзеппе Верді „Аїда", у якій Попов співав головну партію з прімадонною Апрієлє Мільо.

„Сьогоднішній день (неділя, 18-го лютого) це найкращий день в моєму житті", — заявив В. Попов, який отримавши папери, прикляк на коліна, взяв голову в руки і заявив кореспондентам, що „я є дещо потрясений цією подією".

В. Попов, син совєтського генерала, виїхав в 1982 році до Мілянської опери Ля Скаля для студій італійського репертуару і там, придивившись до життя на Заході, вирішив залишитись тут на постійне перебування.

Після закінчення опери у Вашінгтоні і незабутнього фіналу та бурхливих оплесків, Попов прилучився до іншого гурту його приятелів, які, під керівництвом дружини співака, в Америці народженої українки від батьків-еміґрантів, як пише нюаркська газета „Стар-Леджер" у числі з 19-го лютого, зібралися, щоб відзначити цей радісний день. „Тепер я отримав мій другий голос — я можу брати участь в демократичному голосуванні", заявив співак зацікавленим, яким він при тій нагоді розказав, що проти його рішення сильно протестували партійні керівники і його батько генерал. Історія В. Попова викликала широке зацікавлення кореспондентів, яким він обіцяв дати окреме інтерв'ю при найближчій нагоді.

КОНЦЕРТ Є. ҐРАТОВИЧА

Ню Йорк. — Музична Серія Українського Інституту Америки „Музика в Інституті" влаштовує концерт визначного українського скрипаля Євгена Ґратовича та піяністки Сильвії Ґолмон з Тексасу. Концерт відбудеться в неділю, 25-го лютого, о год. 3-ій по полудні в Українському Інституті Америки, 2-га Схід 79-та вул. В програмі концерту твори Домінчена, Косенка, Ґайворонського, Фоменка, Ревуцького, Крайслера та Шумана. Квитки в ціні 25 дол., 15 дол. та 10 дол. для сеньйорів, діти та студенти — даром.

Переживання одної з багатьох

Бостон. — Товариство Українських Професіоналістів Бостону разом із тамошнім відділом Міжнародної Амнестії влаштовують в неділю, 25-го лютого, о год. 5-ій по полудні в Конференційному центрі Генкок прийняття з нагоди ними спонзорованого приїзду до ЗСА Ганни Михайленко.

Г. Михайленко

Г. Михайленко — це 60-літня українська жінка, яка тепер постійно проживає в Одесі. Вона перебула вісім років у психіятричній лікарні КҐБ, куди її запроторили проти її волі та без жодних медичних доказів як політичного в'язня совєтського уряду. В 1970-их роках Г. Михайленко активно працювала в українському русі в обороні громадських прав і завжди була готова, не зважаючи на дуже обмежені засоби, нести допомогу українцям, які були переслідувані совєтським режимом.

Перед арештом Г.Михайленко в Одесі працювала учителькою та бібліотекаркою і завжди брала активну участь у поширенні української мови і культури, пригадуючи своїм учням про їхнє українське походження та зокрема заохочувала їх читати українські книжки. Саме за цю активність була Г.Михайленко заарештована в 1982-му році та була звинувачена в „антисовєтській аґітації та пропаґанді" на підставі 62-ої статті Карного кодексу. Під час розпави її змусили піддатися психічній аналізі лікарів кримінального відділу ч. 18 Харківської психіятричної лікрані ч. 1. Їй сказали, що вона не є компетентна брати участь в розправі, бо вона божевільна. Тоді її запроторили до спеціяльної психіятричної лікарні в Казані.

Впродовж її ув'язнення організації в обороні громадських прав і поодинокі особи по цілім світі висували її справу, щоби Г.Михайленко не залишилась забутою. В 1980-му році, зараз після її арешту, Г. Михайленко адоптувала як „в'язня сумління" Міжнародна Амнестія, а в 1987 році американська філія цієї організації вибрала Г. Михайленко символом праці цієї організації в цілому світі.

Нарешті по вісьмох роках ув'язнення та у висліді широкої міжнародної інтервенції та особистого прохання президента Роналда Реґена до Міхаїла Ґорбачова під час вершинної конференції в Москві, Г. Михайленко звільнено з ув'язнення в травні 1988 року та дозволено повернутися в Одесу. З уваги на погіршення стану її здоров'я в ув'язненні Г. Михайленко спроваджено до ЗСА на лікування. Коли закінчиться її перевірка та приписане лікування, Г. Михайленко відвідає деякі українські громади в ЗСА щоби поділитися своїми поглядами на теперішні події в Україні та особистими переживаннями, як дисидента в обороні людських прав і в'язня совєтських психіятричних інституцій впродовж восьми років.

У СВІТІ

РЕЧНИКИ ДЕРЖАВНОГО департаменту ЗСА заявили, що вояки Ізраїля продовжують порушувати права палестинців на окупованих землях, а це в свою чергу спричинює „непотрібні випадки смерти та поранень". Вони також підкреслюють, що „жорстокість палестинців супроти палестинців значно зросла". Хоча критика Державного департаменту Ізраїлю була гострою, то все ж таки не такою безпощадною, як критика таких країнах, як Ірак, Куба та Маянмар (колишня Бурма). У своєму річному звіті про топтання людських прав, Державний департамент пише, що Ізраїль країна, яка дістає найбільше американської допомоги та яка зобов'язалася вживати мінімум насильства на окупованих територіях ще досі вривається до палестинських помешкань без законного дозволу. Такі нелеґальні вриви кінчаються „побиттям, руйнуванням майна та арештами". В цьому річному звіті Державного департаменту говориться про те, що у 1989 році зруйновано 88 арабських домів, а 82 доми було закрито військом Ізраїля „з уваги на безпеку".

У ВІВТОРОК, 20-ГО ЛЮТОГО, Англія, єдина країна Европейської спільноти, проголосила кінець своєї заборони щодо нових грошевих вкладів в Південній Африці. Міністер закордонних справ Англії Даґлас Гирд повідомив членів Европейської спільноти на спільному засіданні в Дубліні після того, як міністри закордонних справ 10-ти інших членів-країн Европейської спільноти відкинули пропозицію Англії про відтягнення санкцій супроти Південної Африки. Однче Европейська спільнота на цьому засіданні погодилась післати окрему комісію до Південної Африки щоби перевірити швидкість назріваючих змін.

КҐБ НІ НА ОДИН КРОК не сповільнило своєї розвідчої чи іншої діяльности у ЗСА, навіть за панування такого провідника, як Міхаїл Ґорбачов. Вони роблять це більш справно, як робили досі. Таке твердження пролунало з уст найвищого урядовця американської розвідки директора Центральної розвідчої аґенції Вілліяма Г. Вебстера. Промовляючи до членів Ради закордонних справ в Балтиморі, він заявив, що американські знавці розвідчого діла стверджують „посилення розвідчої активности органами КҐБ по цілому світі", не зважаючи на те, що напруження поміж Сходом і Заходом дальше зменшується.

ПРОВІДНИК БЛЬОКУ „Солідарности" в польському парляменті, будучи в Парижі на конференції про майбутність Східньої Европи, заявив, що тільки війна може змінити кордони його країни. Говорячи про польсько-німецький кордон, який проходить ріками Одрою та Ніссою, Броніслав Ґереник, провідник „Солідарности", сказав, що „єдиний спосіб, яким можна змінити границі — це війна, і Німеччина це знає". Західні кореспонденти стверджують, що він тільки голосно висловлював поза кордонами Польщі думку своїх співвітчизників, які мають сильні застереження щодо з'єднання обидвох Німеччин та могутности цієї об'єднаної країни в майбутньому. Б. Ґереник також повторив вимогу польського уряду про те, щоби Польщу включити в переговори з обидвома Німеччинами та чотирма союзниками, які по війні розділили Німеччину, а саме: Америка, Англія, Франція та СССР.

В АМЕРИЦІ

ХОЧА ГОЛОВА ФЕДЕРАЛЬНОЇ ради валютних резерв Елен Грінспен схарактеризував розвиток економіки країни словами „ми вже минули точку слабости", він не був так оптимістичний, як Адміністрація президента Джорджа Буша. Е. Грінспен висловив надію, що в цьому році ріст економіки досягне 1.75-2 відсотків. Від осені минулого року чинники ради на чолі з Е. Грінспеном вперше висловили позитивні передбачення для росту послабленої економіки ЗСА. Порівняно із передбаченнями Адміністрації Дж. Буша, Федеральна рада валютних резерв очікує бюджетний дефіцит у наступному фіскальному році на 25 відсотків більший.

ГУБЕРНАТОР ПУЕРТО РІКО Рафаель Гернандез Кольон проголосив у вівторок, 20-го лютого, що плянує продати телефонічну компанію, власником якої є держава. Гроші, які держава отримає від продажу телефонічної компанії, губернатор Р.Г. Кольон плянує вжити для двох цілей, по одному більйону долярів на кожну: на покращення рівня середньої освіти та перебудову інфраструктури на острові, тобто покращання соціяльних послуг для мешканців. На законодавчій сесії, яка вирішувала цілі вжитку грошових фондів, губернатор острова підкреслив, що освіта й соціяльні послуги повинні бути двома найважливішими напрямками розвитку в 1990-их роках. Він висловив надію , що кожний з тих фондів зросте за рахунок відсотків на 85-90 міл. дол. річно. В деяких латино-американських країнах, таких, як Мехіко, Арґентина та Бразилія поширюється популярність продажу державних компаній, щоб виплатити їх борги. Фінансові аналітики стверджують, що продаж телефонічної компанії в Пуерто Ріко матиме інший характер.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Зустріч чотирьох президентів

У минулому тижні, докладно 14-го лютого 1990 року, в місті Картеґена в Колюмбії стрінулися президент Буш і три президенти латиноамериканських держав: Вірґіліо Бранко з Колюмбії, Кейн Гайме, Паз Замора з Болівії і Алян Ґарсія з Перу. Місце і час зустрічі були до останньої хвилини засекречені з уваги на безпеку учасників, особливо президента Буша, який став ворогом число 1 потентатів-експортерів кокаїни і героїни до Америки. Після кількагодинних нарад проголошено тільки короткий і загальниковий комунікат, ствердивши однозгідність усіх учасників цієї зустрічі щодо злочину трійливих наркотиків рішених далі поборювати те лихо та висловлено задоволення з цієї зустрічі і її висліду. В американській пресі появилися негайно голоси признання і — на протилежному кінці — легковажного підходу, а то й неґативної критики. У секції „Тижневий огляд" недільного видання „Ню Йорк Таймс" з 18-го лютого ц.р. критикує президента Буша і керівника державної кампанії проти наркотиків Вілліяма Бенетта, що вони, мовляв, неоправдані оптимісти щодо можливої перемоги над пошестею наркотиків. Він доказує статистичними цифрами, що той оптимізм неоправданий. А проте, здається, демократичні конґресмени помиляються відмовлячи всяку вартість цієї минулотижневої зустрічі в Картаґені.

Куди більше переконливим був один телевізійний коментар, в якому сказано, що це була в історії американського континенту перша така конференція, яка заманіфестувала солідарність З'єднаних Стейтів Америки із трьома країнами Центральної Америки. Ініціятором цієї зустрічі був Джордж Буш. Можна здогадатися, що Бушові залежало на цьому, щоб цілком затерлося в латиноамериканських країнах погане враження, що його породила збройна інтервенція в Панамі. Правда, Буш вислав негайно після закінчення цієї інтервенції віцепрезидента Дана Квейла на південь, щоб з'ясував, що єдиною причиною інтервенції була загроза для 20,000 американських громадян у Панамі, яким відгрожувався Норієґа. Але цієї подорожі Квейла було замало, бо латиноамериканські народи страшенне чулі на пункті недоркальности їхніх країн. Трохи винуваті у цьому самі американці, які своєю поведінкою дали основу говорити про „долярову дипломатію", яка з черги викувала оклик „Єнкі ґов гом! Зустріч президента Буша з трьома президентами Центральної і Південної Америки була не тільки актом куртуазії і маніфестаційного показу згоди, але й мала те реальне значення, що стверджено спільність інтересів. Зокрема президент Перу Алан Ґарсія публічно заявляв був, що замало боротися проти продуцентів зілля, з якого гуртові продавці роблять кокаїну, — треба дати сільському населенню змогу сіяти щось інше і засіяне продавати на прожиток. У цьому напрямку зроблено ще мало, — але почали вже робити це в усіх трьох вищеназваних країнах.

Ніхто з керівних діячів Америки, зокрема Буш і Беннет, не хвалиться, наче би зламано вже хребет імпортерам наркотиків до Америки та наркоманії американського суспільства. Найкращим доказом продовжування цієї війни є започаткування медичної перевірки школярів, поліціянтів і добровільців, що зголошуються до війська, — чи хтось із них не є наркоманом. Ультра-ліберали підняли крик, що така перевірка це протиконституційне обмежування прав людини. Але загал американського громадянства підтримує Буша, який виконує обітницю, яку дав у своїй виборчій кампанії і повторив в інавґураційній промові, що буде боротися проти того лиха. Не можна казати, що рішучість колюмбійського президента Вірґілія Бранко, який повів боротьбу проти картелів кокаїни, не мали успіху, бо тільки під ударами по тих картелях їхні ватажки запропонували були „договорення": що вони припинять свою діяльність за проголошення їм амнестії. Коли всі державні керівники відкинули цю пропозицію — у Колюмбії один з отаких картелів вирікся своєї великої лябораторії, яка у практиці була фабрикою кокаїни.

Боротьба проти наркотиків не тільки є боротьбою проти продуценців трійливого зілля та проти гуртових експортерів і продавців. Замало теж карати окремих наркоманів, між якими опинився і чорний посадник міста Вашінґтону. Це загальна атмосфера, яка сприяє такому налогові. Це важка, болюча і складна проблема і щоби мати повний успіх у ліквідації цієї проблеми — треба часу, грошей, співпраці батьків із педагогами, треба Церкви. Недавно президент Буш закликав ввесь міжнародний світ до ґльобальної війни проти наркотиків. За комунікатом Ассошіейтед Пресс з 19-го лютого — йдуть вже приготування до спеціяльної сесії Генеральної асамблеї для цієї справи. Має включитися в цю боротьбу Світовий банк. Коли демократи критикують Буша за „брак успіхів" у війні проти наркотиків, то це партійницька критика, яка авторам не приносить чести.

Микола Бараболяк

„ЩО ДАЛА УКРАЇНІ ҐОРБАЧОВСЬКА ПЕРЕБУДОВА?"

Під таким заголовком появилася у „Свободі" з 3-го лютого ц.р. стаття, де автор обезцінює вагомість НРУП (Рух постав із благословення Ґорбачова і Раїси, діє за вказівками Ґорбачова, у його верхах комуністи — Драч, Яворівський) і доходить до висновку, що реформи Ґорбачова нам нічого „не дали". Годі не відгукнутись на такі пропозиції. Коли розглядати питання з точки дилеми „не дали — дали", то все ж поруч переліку того, що реформи „не дали", годилось би хоч згадати дещо з того, що вони „дали", як ось хоч би оце, що Левко Лук'яненко, колись засуджений до кари смерти за сепаратистичні стремління, має змогу говорити про те під національним прапором на площі св. Софії, не лякаючись, що прийдеться йому за те негайно заплатити. Та мені йдеться головно про підхід автора до ґорбачовщини, а зокрема про те, що вона „дає".

У світовій політичній літературі порівнюється події, які виринули під Ґорбачовим у Совєтському Союзі з вагомістю наслідків французької революції 1789 року, а коли не те, то з „Весною народів" 1848 року. Як у 1848 року народ залив вулиці Відня, Будапешту, Варшави й інших міст, так і у 1989 році таке ж повторилось у Варшаві і Будапешті, тільки цим разом із більшим успіхом. Чому? Бо Ґорбачов натякнув на те, що народові нічого боятись російських танків. Говориться навіть про те, що Ґорбачов нишком заохочував реформаторів у Софії і Букарешті валити існуючі сталінські режими. Так сам Ґорбачов зліквідував Варшавський Пакт як „санітарний кордон" Росії. А останнє умертвлення 6-ої точки Конституції СССР про керівну ролю комуністів у правлінні державою? Проф. Роман Шпорляк, із Мишиґенського університету, підніс цю подію до такої сенсації, як би Папа скликав синод єпископів з метою проголосити, що нема Бога. (Цей вислів проф. Шпорлюка був цитований широко в американській пресі). Неважно дошукуватись причин, що приневолило режим скапітулювати, і що винесло Ґорбачова на позицію, де він ліквідує російську імперію. Треба прийняти те, що Ґорбачов нині загально прийнятий і визнаваний як найвизначніший реформатор укладу політичних сил світу. Нема у світі відповідального політика, хто не бажав би йому успіху.

А тепер повертаючи до питання, що Ґорбачов „дав" нам. А що він „дав" полякам, мадярам, чи литовцям. Нагоду! Нагоду виступити і домагатись, не наражуючись на смерть під гусеницями танків балтійські народи, зокрема литовці, використовують нагоду, вимагають, і мають успіхи. Практично ці народи користуються вже автономією від Москви. Ґорбачов намагався переконувати їх, щоб вони ще хоч його ради, трималися „матушки", але все вказує на те, що вони досягнуть, чого домагаються. Ґорбачов дав нагоду і вони користуються нею. Ми? Маємо деякі успіхи в теренах, де ставимо скоординовані і рішучі вимоги, як хоч би в боротьбі за права УКЦеркви. Що треба вимагати і то різко, а не ждати, що „дадуть", це яскраво ілюструє „ковбасна" авантюра в Чернігові, про що звітував і наш щоденник („Свобода" з 8-го лютого). Не всюди як у Львові, чи врешті і в Києві, можуть мати успіх мітинги під „національними символами". А треба, щоб уся Україна заговорила. На зрусифікованих теренах треба використовувати навіть „ковбасні" мотиви, щоб викликати коли не національний, то територіяльний, патріотизм, і таким чином дезавувати окупаційний режим. Годі і нерозумно дорікати, що у нас у проводі НРУП комуністи. Перш за все хто зна чи вони не такі „комуністи", як ці литовські, що ведуть перед в здійснюванні націоналістичних гасел литовців. Врешті переходову визвольну ролю грають нині „комуністи" у Східній Німеччині і всюди у Східній Европі і ніхто не робить докорів із того приводу, бо розуміє, що їх роля не тільки оправдана, але й конечна. Отже такі закиди, що Драч чи Яворівський є на послугах Ґорбачова, дуже невідповідні.

Ґорбачов клянеться, що він правовірний „комуніст". А кудою він намагається вести Росію? Стає що раз ясніше, що він діє з прицілом на якусь соціял-демократію, щось на зразок німецьких соціял-демократів Ґеншера, або британських лейбористів МекКіннока. А що, як ідеться про державний устрій, намагається наслідувати американську президентську систему, на те вже виразні натяки. В Україні Лук'яненко співпрацює з „комуністом" Драчем. Того вимагає наша державна рація в цей момент історія. Тож чи є глузд робити нам тут на поселеннях комусь докори сперті на сивому галицькому ідеологізмі?

Наказ хвилі — ставити вимоги і то масові. Щоб таке здійснити треба включити найширші кола народу, а не тільки тих під „національними символами". Дотеперішні заходи заслабкі. Ось як розцінюють посторонні наші дотеперішні зусилля. Відомий популярний „Ю.Ес Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 19-го лютого ділить 14 підсовєтських республік на три кляси: тих, що вимагають повної незалежности, автономії і реформи існуючої системи. Відомо хто в першій — балтійці, Грузія; в другій навіть Білорусія; Україна єдина в

(Закінчення на стор. 4)

Степан Женецький

ФІНЛЯНДІЯ НЕ ДОВІРЯЄ МОСКВІ

II.

А нагородою за цю героїчну боротьбу фіннів з великою загарбливою Москвою є це, що Фінляндія залишилася вільною і давно має все те, чого підкорені нею інші поневолені народи добиваються щойно тепер: економію вільного ринку, демократичну багатопартійну політичну систему і добробут.

Фінська професійна армія є обмежена договором після Другої світової війни до 42,000 чоловіків і 60 воєнних літаків. Але Фінляндія приготована до оборонної війни. Фінни можуть змобілізувати 700,000 вояків на протязі одного до двох тижнів. А ще біля 40,000 вони можуть поставити до виконування помічних повинностей. Отже фінни, в разі потреби, можуть покликати до зброї 22 відс. свого населення.

Фінська воєнна фльота і надбережна оборона складається із біля 80-ти легких атакуючих і оборонних кораблів. Головні міста і бази літаків охороняють ракети та протилетунська артилерія, а ціла країна є вкрита радарною сіткою. Бомбосховища є спроможні помістити половину населення.

Основною обороною Фінляндії є військові частини піхоти, а в першій мірі оборонна тактика, звана „мотті" — наскоки і оточення. Фінни виходять із заложення, що тому, що напасники матимуть обмежену спроможність просуватися в глиб країни лиш кількома вузькими дорогами, вони будуть дуже загрожені фінськими повстанцями, котрі нападатимуть на них раптом й тихо на лещатах, відтинатимуть малі відділи і нищитимуть їх. Це буде якраз те, що вони чинили з совєтською Червоною армією в 1939 році, а що спричинилося в головній мірі до того, чому совєтські війська не пхалися далі в глибину Фінляндії.

У разі війни, прикордонна охорона, яка складається із 2,600 піввійськової частини, буде переведена з-під цивільної контролі і зорганізована як військові повстанці. Завданням тієї частини буде: продіставатися на тили ворога і нищити його комунікацію та постачання.

У Фінляндії існує загальна військова повинність. Молоді чоловіки (не жінки) проходять обов'язковий військовий вишкіл від 8-ми до 11-тьох місяців. Вони перебувають в резерві до 60-го року життя. Біля 50,000 резервістів кожного року проходять військовий перевишкіл, чи вірніше, довишкіл.

Під час головного військового вишколу проходять вправи 60 ночей зимою надворі і тоді ночують в холодному фінському кліматі, в спальних мішках на снігу, довкола розпаленого вогнища, що дає їм добру заправу, щоб витримати холод. Але це не так зле: земля не замерзає під снігом отже воякам не є аж так зимно спати, якби здавалося.

Офіційно, фінці говорять, що вони тому проходять таку тверду військову заправу, бо їхня країна може статися бойовим полем у війні між Сходом і Заходом. Бо й справді, географічно, північна Фінляндія може стати головною повітряною і морською базою для обох сторін.

„Ми є приготовані боронити нашу країну перед кожним напасником", — заявив полковник Карло Кокконен з головної генеральної квартири в Гельсінках. — „Немає потреби ясніше пояснювати цієї справи, щоб не робити собі ворогів" — обережно додав він.

Але люди, що довший час перебувають у Фінляндії, говорять, що фінни мають „довгу пам'ять": вони ненавидять москалів, але цього голосно не виявляють", — каже полковник М. Карт'ю, колишній британський військовий дорадник англійської амбасади в Гельсінках, а тепер адміністративний директор Міжнародного інституту стратегічних студій у Лондоні, Англія.

У Фінляндії, також в останніх часах, даються чути голоси, щоб зменшити видатки на військо, які насправді є дуже незначні, 1.4 відс. усіх витрат. Зміни у Східній Европі сталися такі великі, — говорить дехто з фіннів — що нам треба скористати з того і зменшити витрати на оборону. Непотрібно нам теж так багато людей в резерві і танків; ми повинні витрачати більше грошей на соціяльні програми...

Такі голоси можна почути з фінських лівих кіл, головно з рядів членів Фінської Соціял-демократичної партії. Але фінський уряд не звертає на такі голоси жодної уваги: в той час, коли в грудні минулого року скасовано берлінський мур, а в Румунії повалили уряд комуністичного ватажка Чаушеску — у Фінляндії схвалено військовий бюджет без жодних обмежень чи зменшень.

Фінляндія, чи вірніше, фінни, не дають себе зачарувати Міхаїлу Ґорбачову, його гласністю і перебудовою і... демократією та його фальшивими „миролюбством", як це сталося з більшістю провідників вільного світу, а на превеликий жаль і декого з-посеред нас, українців у вільному світі. Фінни втримують свою країну на найвищому мілітарному оборонному поготівлі супроти СССР.

Фінни добре знають, як і добре знаємо і ми, українці, що совєтському урядові не можна вірити в жодні їхні „миролюбні обіцянки".

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА!

Д-р мед. Роман Осінчук

Медицина на порозі нового тисячоліття

Останнє тисячоліття направду дуже інтригуюче, цікаве, але й загадкове. Куди прямує людство? Які шляхи вибере людство у своєму дальшому історичному поході на порозі нового тисячоліття? Які зміни зайшли в останніх кількох роках у політичному житті народів зокрема, що сталось на сході Европи? Чи насправді розлітається оця страшна большевицька змора, що тримала в поневоленні, страху й на півголодовій пайці та невільничій праці мільйони-мільйони людей, своїх громадян, протягом, сімдесяти років, а рівночасно була загрозою для спокійного й творчого життя сусідніх народів поза кордонами Совєтського Союзу?

Але наша тема не дозволяє на ширшу дискусію над політичними справами. Проте тут насувається зараз подібне питання. А що сталось в останніх десятках років з розвитком науки, техніки чи медицини? Останнє десятиліття чи дев'ятидесяті роки вже стоять на шляху, який провадить до третього тисячоліття християнської ери. Останні роки — це ера комп'юторів у техніці. Це рівночасно ера, що міняє спосіб праці чи навіть життя людини. А медицина?

Донедавна ми все ще уважали медицину бодай частинно штукою-мистецтвом (арс медіка). А що ж тепер? Зачинаємо спостерігати в медицині деяку перевтому чи змучення, а може й розчарування. Бо такої натуги у лікарській практиці, ще досі не було. Медицина у цьому столітті поборола цілий ряд інфекційних хвороб, загрозливих епідемій, зокрема в нашому народі може найстрашнішу пошесть — сухоти чи туберкульозу, але в останніх десятках років натрапила на іншу, ще труднішу від бактерій проблему а це віруси, хоч би для прикладу згадати сьогодні дуже загрозливі дві вірусові проблеми а це гепатит — це (вірусове запалення печінки) та широковідома вірусова проблема — АІДС, що вийшла з рядів гомосексуалів, та щораз більше поширюється серед загального населення обох статей. Ця остання хвороба знана ледве від 1981 року, а проте на дослід і лікування безнадійно хворих держава видає грубі мільйони на лікарські досліди в різних інститутах чи університетських клініках.

І ще про одну хоч би проблему треба згадати для прикладу, а це лікування старших віком громадян, як ми звемо тут сеньйорів, які сьогодні становлять великий та постійно зростаючий відсоток загального населення завдяки й добрій опіці лікарській. Але рівночасно зі згаданим поступом медицини й лікарської опіки ми дуже часто натрапляємо на дуже коштовні судові процеси пацієнтів зі своїми лікарями з приводу „малпрактис" чи недбалого, нефахового або й недостаточного лікування тих пацієнтів. Деякі адвокати зробили зі згаданої „малпрактис" окремий бизнес. Такий процес виносить деколи 5-6 мільйонів відшкодування та його асекураційної компанії, але тут справа не лише в грошах. Такі процеси підривають довір'я до лікаря та понижують значення й авторитет лікарської професії.

І хоч дуже рідко в таких процесах є доказане занедбання, то не зважаючи на це наносить лікареві багато моральної і матеріяльної шкоди.

В останніх роках навіть досвідчені лікарі по кільканадцятьох роках практики залишають медичну професію. Очевидно згадані проблеми здорожили кошти лікування шпиталів, клінік, а особливо окремих лікарів, які для своєї охорони платять великі асекураційні кошти, що декуди переступають річно 100,000 долярів. Найдорожчі асекураційні полиси викуповують ортопедисти, неврохірурги та положники.

З цією проблемою та вимогами модерної медицини є ще пов'язані такі проблеми як групові лікарські офіси з новочасним лікарським офісовим діягностичним чи лікувальним обладнанням, секретарським та технічним персоналом і т.п.

Подібна історія діється і в шпиталях, які теж оплачують великі суми асекураційні, творять різні лікарські комісії для нагляду лікувального процесу в шпиталях, вимагають різних консиліярних дослідів іншими лікарями не раз навіть перед прийняттям хворого до шпиталя і т.п. А це все теж здорожує кошти шпитального лікування. Хоч би для прикладу подам, що в 1949 році, коли я був прийнятий до т. зв. шпитального штабу лікарів у найближчому шпиталі, кошти за півприватне ліжко для хворого виносило за добу 12.5 дол., а тепер те саме ліжко і в тому самому шпиталі виносить 300 дол.

Треба теж згадати що й сама медична професія причинилася до зросту коштів лікування хворих. Коштовна новочасна апаратура до діягностики й лікування хворих, скомп'юторизовані лікарські офіси, дуже складні операції та операційні апарати з „лейзерами", складні операції серця, легень та інших органів, трансплянтації чужих органів до нутра хворої людини, транспорти хворих вертолетами чи літаками й інше, це все здорожує кошти лікування хворого до тієї міри, що сьогодні ані пацієнт ані асекураційна компанія не може тих коштів оплатити. Ба, навіть якщо не брати до уваги тих останніх найбільш дорогих коштів лікування, треба підкреслити, що в сьогоднішніх умовах, у ЗСА, велика частина бідного населення залишаєть-

(Закінчення на стор. 4)

Евген Скоцко

ЗА ФЕДЕРАЦІЮ, ЧИ ПОВНУ СУВЕРЕННІСТЬ?

III

Один з промовців на з'їзді, проф. Михайло Брайчевський, підкреслив, що „у складі СССР Україну позбавлено усяких атрибутів державности. Щоб виправити становище, яке склалося, слід прагнути до усамостійнення української республіки" („Новий Шлях" 23-го вересня 1989 року).

Заковика в цьому, одначе, що термінам „суверенність", „незалежність" чи „усамостійнення" в тому діялозі надається умовні, штучні значення. Як зазначив Дзюба в Торонто, ленінська концепція зводить суверенність до поняття „рівних з рівними", але злучених в Союзі.

Але кінцевим свідком у цій контроверсії про значення, яке НРУП надає слово „незалежність" хай буде заява Івана Драча, голови НРУП. В розмові з представником газети „Торонто Стар" (надрукованій 19-го жовтня, 1989 року), Драч сказав: „Захід не повинен побоюватися насильного розпаду СССР в наслідок етнічного націоналізму. Ми змагаємося за незалежність, але без наміру покидати Союз". (Цитата подана за „Свободою" з 28-го жовтня 1989 року).

Здаємо собі справу тут, на поселеннях, що наші брати там ще дальше є під московською загрозою репресій і змушені є до певної міри маскувати свої справжні почування та інтенції. Але ж, коли вони закордоном, їх ніхто тут не тягне за язик: коли не бажають ображати своїх володарів у Москві, хоч би КҐБ, то можуть свобідно стриматися від таких кріпких заяв як та, що Драч дав репортерові „Торонто Стар". Це, що вони не стримуються від таких висловів є багатомовним. Нам треба догадуватися, що вони дійсно так думають, як говорять.

Нема сумніву, що в цьому процесі теперішнього — для українського народу так надійного — відродження в Україні, політичну арену домінує концепція федералізму чи конфедералізму. Дивно є замітити, що ця концепція захопила навіть найвидатніших — і то високопатріотичних — лідерів цього руху відродження. Все бачиться через федеративну призму — навіть в структуру майбутньої української республіки впорскується федеративні поняття (наприклад, пропозиція Вячеслава Чорновола, щоб українська держава була федерацією областей).

Коротко кажучи, мета до якої тяготіє рух теперішнього відродження України, це дальше співжиття з іншими народами в федеративній формі, хоч би і в Совєтському Союзі але перебудованому на засадах суверенної рівности й повної демократії та справедливости — наївна мрія...

• • •

Оцінка існуючої ситуації наводить певні важливі завваги. Поперше, треба виразно зазначити, що Україна в федерації чи конфедерації з іншими народами, а в тому й з Росією, це не те саме що вільна, суверенна, ні від кого незалежна, соборна українська держава, про яку мріяли та якої прагнули, для здобуття якої трудились та за яку боролись і вмирали українські покоління протягом модерної історії.

Більш того: українська нація має сумний історичний досвід під оглядом федеративного експерименту і не треба пригадувати як трагічними були наслідки таких спроб. Яке є запевнення, що тим разом було б інакше?

Вищенаведена декларація принципів УГС, яка заповідає, що „центр Союзу не може бути одночасно столицею однієї із рівноправних республік" є, мабуть, задумана запобігти узурпації влади одною державою. Але історія записує, що якраз така узурпація у федеративних устроях часто наступає. Такий „центр" евентуально стає домінуючою силою у федерації, з тенденціями до тиранії, та вкінці перемінюється у всевладного гнобителя. Не трудно догадатися де той центр нової федерації України з іншими народами, включно з Росією, заіснував би.

Комунізм уже збанкротований як суспільний лад і щезає в Европі, як сніг на сонці. В Совєтському Союзі він уже скомпромітований і послаблений, але ще зовсім не здався. Ґорбачов і його співреформатори здають собі справу з того, що вже доходять до кінця своєї історичної авантюри — свого „науково" побудованого марксистсько-ленінського ладу. Ґорбачов кидається на всі боки щоб, коли вже на зможе врятувати комунізму, принаймні збереже, як цілість під російським пануванням, найважливіші й націнніші частини Союзу для продовження імперії Москви. Ради цього він підкреслює на міжнародному форумі конечність міжнародної стабільности (пропозиція яка, між іншим, находить аж надто симпатичний відгомін на Заході). Україна зфедерована під проводом Москви була б найціннішою частиною цієї імперії. І на місці буде тут спитати: в ситуації цього банкрутства, що фактично спонукує наших братів плянувати федеративне, чи бодає конфедеративне, співіснування з Росією?

Цей нахил провідників теперішнього руху в Україні до федералізму серйозно холодить радість і надію, з якими українська спільнота на чужині вітає теперішні події на рідній землі. І ось виринає питання: як ми, діти України, долею розкинені по світі, повинні приймати цього роду політичне думання наших братів про майбутнє нашої і їхньої батьківщини?

Прийнятою є аксіома, що еміґрація має моральний обов'язок піклуватися долею рідної нації, помагати їй коли потрібно, але зовсім ясно, вона не може брати участи у вирішуванні внутрішніх справ нації на рідній землі. Одначе, якщо на українських поселеннях спочиває така моральна відповідальність супроти батьківщини, то чи не надає це нам привілею бодай на дорадчий голос у теперішньому діялозі нації?

Українська спільнота в діяспорі повинна висловитися, якою вона уявляє собі незалежну Україну та що думає про федеративну чи конфедеративну форму існування української держави в колі інших народів — а в тому й Росії.

Конкурс на наукові історичні твори Фонду СУА ім. Лесі і Петра Ковалевих

Діловий комітет Союзу Українок Америки для конкурсу на наукові історичні твори Фонду СУА ім. Лесі і Петра Ковалевих проголосив у січні 1989 року наступний конкурс на науковий історичний твір з реченцем надсилання творів до 31-го грудня 1990 року.

Пригадуємо, що темою може бути будь-який відтинок історії України. Рукописи повинні обіймати найменше 100 сторінок машинопису у трьох примірниках. Допускається до конкурсу теж наукові твори друковані у 1989 і 1990 року, українською або англійською мовами. Склад журі і висота нагород будуть проголошені пізніше.

Твори слід надсилати на адресу: Ukrainian National Women's League of America, Inc., 108 Second Ave. New York, N. Y. 10003.

В ОДНОМУ З ОЗЕР містечка Маммот Лейкс на північі стейту Каліфорнія поблизу границі з Невадою у вівторок, 20-го лютого, загинули три юнаки та чотири дорослі особи. Юнаки, вихованці центру для молодих правопорушників, відпочивали на березі замерзлого озера. Тонкий лід під ними раптом тріснув та вони опинилися в воді. Чотири дорослі особи кинулися їм на допомогу, але на жаль нікого не було поблизу, коли потрібно було допомогти дорослим. В той час коли про них згадали, озеро знову затягнулося льодом. Рятувальні загони віднайшли покищо тіла трьох осіб, пошуки продовжуються.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Східньої Німеччини Ганс Модров гостро скритикував канцлера Західньої Німеччини Гельмута Коля за те, що не подав негайної фінансової допомоги Східній Німеччині. Повернувшись зі зустрічі в Бонні з канцлером Г. Колем минулого тижня, Г. Модров дав до зрозуміння, що він є дуже розчарований тим, що сподівана допомога в сумі 15 біл. німецьких марок, чи коло 9 біл. дол., не була доручена. Натомість уряд Західньої Німеччини канцлера Г. Коля вирішив дати фінансову допомогу цьому урядові Східньої Німеччини, який буде обраний першими вільними виборами, що мають відбутися 18-го березня.

У ПАРИЖІ НА ПОЧАТКУ цього тижня опубліковано опит політичних поглядів із восьми країн Европи. Два із трьох польських громадян є проти злуки Німеччин, натомість росіяни та мадяри є прихильної думки в цій справі. Опит був переведений в січні. Коли йдеться про опитуваних громадян п'ятьох країн Західньої Европи, то більшість є за об'єднання, одначе значне число англійців і французів менш-більш один на чотирьох є проти цього. Опит був спонзорований 11-ма европейськими газетами та радіостанціями. Опитано 8,025 осіб у восьми країнах: Західній Німеччині, Еспанії, Франції, Великій Британії, Італії, Східній Німеччині, Польщі та в Совєтському Союзі.

СХІДНЬОНІМЕЦЬКА ГАЗЕТА помістила на своїх сторінках незвичайне інтерв'ю їхнього кореспондента з головним рабином Москви, в якому він говорить про те, що в Совєтському Союзі зростає антисемітизм. Рабин Адольф Шаєвич сказав, що „сьогодні антисемітизм є дуже наявним явищем у СССР, він існував і перед тим, але тепер він вже є на зовні, а такі товариства, як „Пам'ять" відкрито його пропаґують".

Акція збірки мила в Клівленді

Вістки про недостачу мила по всій Україні, а на Донеччині зокрема, дуже схвилювали організоване жіноцтво 12-го Відділу Союзу Українок Америки в Клівленді. Добре розуміючи які тяжкі наслідки такі неґігієнічні умови можуть мати для здоров'я країни, відділ вирішив хоч в малій мірі прийти з допомогою. 28-го січня було проголошено днем „Акції Мила на Україну" і в цей день було переведено збірку мила в 12-ох церквах Клівленду, Ірі, Лорейну, Кентону, Акрону. Крім того, щоденна українська школа св. Йосафата також перевела збірку мила між школярами. Також щадничі установи „Основа" і „Самопоміч" (остання подарувала теж 100 дол. — та уфундувала друк летючок) прилучилися до збірки.

Люди широкого Клівленду дуже щедро відгукнулися на заклик 12-го Відділу і тому було зібрано аж 14,000 кусків мила та 60 пачок порошку до прання, які були спаковані в 106 картонів (15 картонів від школи св. Йосафата), вагою 3 і пів тонни. Про цю збірку було оголошено в клівлендським щоденнику і на телевізійній станції і значне число неукраїнців прислали свої пожертви.

Під час збирання та пакування мила прийшли на допомогу відділові молодь і старше громадянство і то з великим ентузіязмом. Члени молодечих організацій Пласт і СУМ: Петро і Тарас Ковч, Орися Ковч, Андрій і Ліля Галяревич, Юрчик Федорів і інші допомагали звозити і пакувати мило. Підприємці Микола Гірняк та Василь Лагошняк подарували картони та інше приладдя для пакування. При зв'язуванні та ладуванні мила стали в пригоді міцні м'язи І. Бачинського, В. Сторожинського, О. Калушки, Я. Сидора, М. Ткача, В. Котелевця, М. Вирсти, д-ра С. Винярського, В. Василика і інших. Школа св. Йосафата дала до диспозиції одну кімнату для магазинування та складання мила, а терція школи Піґан подав багато добрих порад і прислуг.

Коли відділові стало відомо, що в Філядельфії проводиться подібна збірка і звідти буде вилітати в Україну літак з милом, було вирішено приєднатися до Комітету Національних і Людських Прав України у Філядельфії. Проблему транспортації мила до збірного пункту у Філядельфії успішно розв'язала голова збіркового комітету Надя Дейчаківська, безкоштовно отримавши місце на вантажниках двох вантажнотранспортових компаній, Preston Trucking and Roadway Express.

12-ий Відділ СУА висловлює найщирішу подяку всім священикам, які оголосили про збірку мила в церквах, всім жертводавцям та всім громадянам і установам, які допомогли в збиранні, пакуванні та транспортації. Завдяки їхнім зусиллям та добрій волі наша акція була дуже успішна.

Ми були дуже зворушені жертвенністю людей Клівленду та околичних міст. Хоч ми добре розуміємо, що ця акція не встані розв'язати проблеми з милом в Україні, ми хочемо показати цією збіркою, що доля наших братів в Україні нам не байдужа і ми завжди готові прийти з допомогою.

Едіта Морозинська

Комуністи...

(Закінчення зі стор. 1)

зареєстровано 11 кандидатів від демократичного бльоку, однак також багатьом і відмовлено. Подібне відбувається по всій Україні, тому активісти неформальних організацій також ведуть роз'яснювальну працю серед народу.

В Ужгороді перед музично-драматичним театром 4-го лютого відбувся мітинг, учасники якого вимагали відставки всіх партійних керівних і демократичних виборів.

Подібний мітинг відбувся і в Луцьку, де зібралося приблизно 1,500 людей. Наступного дня викликали до суду лікаря Ігоря Носміна і звинуватили його в організації мітингу, та в цей час перед будинком суду з'явилися пікетувальники і судля припинив справу „за відсутністю доказів".

У Чернівцях від 1-го лютого активісти НРУП пікетують перед будинком обкому партії, вимагаючи зареєструвати кандидатів, висунутих народом. „Нехай обирає народ, а не партійна мафія!" написано на одному з транспарантів.

В Донецькому 7-го лютого біля обкому партії зібралося на мітинг близько 10,000 людей, які вимагали відставки всього складу обкому партії, ліквідації партійних органів та установ і заборони на політичну діяльність в армії. Мітинг був організований страйковим комітетом.

В Полтаві 10-го лютого учасники мітингу прийняли рішення влаштувати 30-хвилинний попереджувальний страйк, якщо всі працівники обкому партії відмовляться зрезигнувати.

У місті Камінь-Каширському Волинської області, в Одесі та інших містах — скрізь відбулися мітинги на підтримку демократичних виборів.

У Києві з ініціятиви НРУП — 11-го лютого на мітинг зібралося 50,000 людей. На транспарантах було написано: „Володимира Яворівського — в президенти України", „Емісари 'Пам'яті' — геть з України!", „Республіці — суверенітет від антисемітів Москви!". Демонстранти вимагали резиґнації партійних апаратчиків, які провокують міжнаціональні конфлікти. Учасники мітингу закликали створити в Україні коаліційний уряд з участю всіх демократичних сил.

Надійшли повідомлення, що по всьому СССР на 25-го лютого запляновано великі передвиборчі демонстрації і мітинги і уряд має намір контролювати їх, невідомо лише, що під цим мається на увазі.

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУНЯ І ПРАДІДУНЯ

бл. п. д-ра

Івана М. Новосівського

буде відправлена

ПАНАХИДА
за спокій душі Покійного
в неділю, 25-го лютого 1990 року
в катедрі св. Володимира в Ню Йорку
160 Захід 82-га вул.

Початок Богослужения о год. 10-ій ранку

В цей день просимо згадати Його у Ваших молитвах.

Дружина — АННА
Син — ТАРАС з дружиною ОРИСЕЮ
Внуки і Родина

Ділимося сумною вісткою,
що в п'ятницю, 9-го лютого 1990 р. відійшов у Вічність
по короткій недузі
мій Найдорожчий МУЖ

бл. п. інж.

ЯРОСЛАВ ДЯЧУН

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 11-го і 12-го лютого 1990 р. в похоронному заведенні Музики.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 13-го лютого 1990 р. з церкви свв. Володимира й Ольги в Чикаґо. Похований на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Залишені в глибокому смутку:
дружина — АННА
сестра — ВОЛОДИМИРА ТАРАЩУК
сестрінки — ВОЛОДИМИРА І ХРИСТИНА
та Рідні і Приятелі в Україні, Америці, Канаді й Австралії

Спи дорогий Славку. Сни про долю України. Ти вічно будеш жити в моєму серці. Нехай прибрана земля буде Тобі легкою.

Ділимося сумною вісткою
з родиною, приятелями і знайомими,
що в середу, 20-го лютого 1990 р. в Рочестері, Н. Й.
по короткій, але важкій недузі відійшов у вічність
наш найдорожчий
МУЖ, ТАТО, ДІДУСЬ І ВУЙКО

св. п.

Володимир Колцьо

народжений 13-го серпня 1899 року в Содовій Вишні, Західня Україна, учасник Визвольних Змагань, хорунжий УГА, активний в Кооперативному і освітньому рухах, після переїзду до Америки був активний в українській громаді Рочестеру, член-основник Т-ва „Самопоміч", член Пластприяту та інших світських організацій, член будівельного Комітету української католицької церкви св. Богоявлення, ктитор української католицької церкви, фундатор УНІГУ.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 23-го лютого, о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Paul Harris в Рочестері.

Після Заупокійної Служби Божої в церкві Богоявлення Господнього в суботу, 24-го лютого о год. 9:30 ранку тіло Покійного буде зложене в могилі на цвинтарі св. Гробу в Рочестері.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:
дружина — ЕВГЕНІЯ
син — НЕСТОР з дружиною МАҐДОЮ
доня — ПЕСЯ з мужем ПЕТРОМ МАТІЙЦЬОМ
внуки —
КСЕНЯ І БОГДАН КОЛЦІ І
НІНУСЯ МАТІЙЦЬО
сестрінка — МАРІЯ КРИЖАНІВСЬКА
з синами БОГДАНОМ І ЮРІЄМ
та їхніми родинами
братанок — ОСИП КОЛЦЬО з дружиною СОНЕЮ і дітьми
ОРЕСТ ТАРНАВСЬКИЙ
ІГОР ТАРНАВСЬКИЙ з родиною
та дальша родина в Україні

Ділимося з Родиною, Приятелями і Знайомими сумною вісткою,
що дня 9-го лютого 1990 р. відійшов у Вічність
наш Найдорожчий БАТЬКО І ДІДУСЬ

сл. п. інж.

РОМАН КРОХМАЛЮК

уроджений дня 8-го червня 1906 року в Тернополі, науковий співробітник Енциклопедій Українознавства ЕУ 1 і ЕУ2, член Наукового Товариства ім. Шевченка та Товариства Українських Інженерів в краю і ЗСА, колишній член Військової Управи Першої Української Дивізії УНА.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в українській церкві Непорочного Зачаття у Дітройті, Миш. дня 12-го лютого 1990 р.

У глибокому жалю:
донька — РОМАНА КРОХМАЛЮК-КОГУТ з мужем СТЕФАНОМ
син — ЮРІЙ АНДРІЙ КРОХМАЛЮК
брат — ЮРІЙ ТИС КРОХМАЛЮК з дружиною ЗОСЬОЮ
внуки — ТАЇСА І БОРИС КОГУТИ
дальша Родина в ЗСА, Канаді та Україні

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
мого Незабутнього МУЖА, БРАТА

бл. п.

ВАСИЛЯ КУЧКУДИ

відправиться

СЛУЖБА БОЖА
в понеділок, 26-го лютого 1990 р. о год. 7:45 рано
в українській католицькій церкві
св Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж.
Про молитви просить

РОДИНА

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього 18-го жовтня 1989 р.
в Сиракюзах, Н. Й., на 50-му році життя
відійшов у Вічність
мій Незабутній МУЖ

бл. п.

МИРОСЛАВ (СЛАВКО) КРАВС

Цією дорогою складаю щиросердечну подяку родині, приятелям і знайомим здалека і близька, які піддержували Покійного на дусі під час тяжкої недуги листами, квітами і телефонічними привітами. Дякую усім, що відвідали бл. п. Славка в лікарні і вдома. Ваші слова поради і розради і Ваші молитви нам значно улегшили пережиття тяжких днів.

Особливо дякую довголітнім приятелям д-р Ґері і Анні Тиндал і Богданові Крякові за численні добрі діла і постійну поміч у хвилинах потреби.

Сердечно дякую Всечеснішим Отцям при церкві св. І. Хрестителя в Сиракюзах, пароховi о. Петрові Дудякові і сотрудникові о. Робертові Бачові за душевну підтримку, уділення Найсвятіших Тайн і за чутливе відслуження Панахиди та св. літурґії і похоронення на місці Вічного Спочинку.

Щиро дякую дияконові д-рові Миронові Ткачеві за співслуження Панахиди і похоронної св. Літурґії, під час якої віддав пошану своєму Покійному Другові теплими поминальними словами про Його кріпку віру і ніжну душу.

Дякую о. Богданові Смикові і о. Романові Ґаладзі за відправлення Служби Божої в пам'ять Покійного в Ютиці, Н. Й. та в Брентон, Онтаріо.

Складаю глибоку подяку пластовим друзям, членам куреня Хмельниченки, які потрудилися приїхати з далеких сторін віддати почесть Покійному традиційною стійкою з курінним прапором, гетьманським киреєм і булавою. За цей особливо зворушливий поклін дякую Якові Шеґринові, Павлові Черепасі і Славкові Гарасимові.

Рівнож сердечно дякую подрузі Діді Бутенко, яка своїми прощальними словами вшанувала Покійного споминами Його пластової діяльности і любови виховної праці з пластовим новацтвом.

Моя щира подяка другові Ярославові Пришлякові („Братчикові Славкові") за Його труд, що приїхав на похорон щоби передати співчуття в імені Крайової Пластової Старшини, членства станиці Баффало і табору Нового Сокола. Також дякую за глибокозмістовні слова прощання пластовому Друга.

Дякую усім присутнім, які з'єднакися у живім вінку біля могили відспівати бл. п. Славкові пластову пісню „Ніч вже йде".

Щиро дякую усім, що так чисельно взяли участь у похоронних відправах, як також тим, що передали співчуття письмово або телефонічно.

Дякую усім, що прислали прекрасні букети квітів, а саме: О., Б. і Р. Бартко, Г. і Л. Бачинські, Д. Билів, Е. Бішко, Х. Блаженко, К. і І. Гапій, І. Федів, Ф. Ґред, Х. Ґрос, Л. Дмитрак, А. і В. Допко, Л. і С. Кравс, А. Мельник, Е. і Р. Мірчед, Л. і Я. Павлович, К. і С. Пафендерґер, М. і В. Прибила, К. Тимків, Ґ. і А. Тиндал, Б. і Е. Титла, Б. і Л. Феліціяно, І. і С. Фокс, Н. Цвях та З. і П. Шокалюк.

У пам'ять Покійного пожертви склали:

На СЛУЖБИ БОЖІ:

Род. Армстронґ, С. Аспінал, О., Б. і Р. Бартко, Е. Бішко, З. і К. Бішко, М. Величко, Л. Вілсон, Р. Галистер, М. і Д. Гапій, М. і Б. Гейстинґ, Ф. Джікоді, д-р Г. і д-р С. Клюфас, А. і В. Кравс, Л. і С. Кравс, М. Кравс, Н. і Ю. Кравс, Е. Купровська-Андерсон, Л. Лаферкс, М. Логаза, П. Мен, Х. Музял, Е. і Л. Найоті, Е. і О. Прибила, род. Феліціяно, пласт. кур. Хмельниченки, П. і Ф. Смит, М. і Дж. Тикнер, Д. Ткач, дияк. д-р М. і Дж. Ткач, Укр. Фед. Кредитівка в Сиракюзах, М. Ярема. Разом .... 360.00 дол.

На Пластовий Виховний Журнал „ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ":

500.00 дол. — М. Кравс;
по 200.00 дол. — Д. Билів, О. і М. Савчак;
по 100.00 дол. — О., Б. і Р. Бартко, Х. Блаженко, Л. і М. Гірняк, Н. і Ю. Кравс, д-р Ґ. і А. Тиндал, Б. і Е. Титла;
по 50.00 дол. — Д. і В. Бутенко і А. Домбчевська, Л. і В. Делькевич, Н. Цвях;
по 40.00 дол. — Х. і Б. Бенґловські, О. і Т. Голод;
30.00 дол. — П. Салиґа;
по 25.00 дол. — С. і Ф. Вовкович, д-р А. і Я. Ґудзяк, В. і М. Кавка з донею, З., С. і Б. Катамай, А. і В. Кравс, Х. і Б. Кряк, С. Міськевич, С. Пігуляк, М. Тейлор, О. Топорович, Д. і В. Федорів, Дж. і Т. Шипиляві, д-р А. і Д. Якубович;
по 20.00 дол. — Л. і С. Кравс, О. і О. Кравс, д-р Я. Кривяк, М. Логаза, А. і Ю. Полянські;
по 15.00 дол. — проф. О. Дуб, А. і В. Хомик, Н. і Р. Шаран;
по 10.00 дол. — Е. Бішко, З. і К. Бішко, д-р І. і В. Гвозда, У. Пилипишин, І. Пиндус, Д. Микита, М. Середович, З. і П. Шокалюк;
5.00 дол. — М. Заплатинська.
Разом .... 2.315.00 дол.

На КАТЕДРУ УКРАЇНОЗНАВСТВА в Гарварді:

25.00 дол. — О. і В. Лагошняк;
20.00 дол. — О. і О. Кравс.
Разом .... 45.00 дол.

На Пресовий Фонд „НАШОГО ЖИТТЯ":

Е. Бішко, Н. Возняк, Ф. Войтович, А. Еваник, М. Заплатинська, А. Кравс, М. Маляр, У. Пилипишин.
Разом .... 75.00 дол.

На УКРАЇНСЬКУ ГЕЛЬСІНКСЬКУ СПІЛКУ (УГС):

І. Лихоліт і Л. Сушків. Разом .... 20.00 дол.

На ЗАКУП КНИГ про „СКАВТІНҐ" до Бібліотеки:

Приятелі при Childrens' Dept., Cleve Hgts % Univ Hgts Public Library, Cleve., O. Разом .... 25.00 дол.

На ОРГАНІЗАЦІЮ "HOSPICE OF CNY"

200.00 дол. — М. Кравс;
160.00 дол. — Приятелі при Plaza Rehab. Ctr. — Syracuse.
100.00 дол. — Н. і Ю. Кравс;
64.00 дол. — Приятелі при Dept. of Social Svcs. — Syracuse.
50.00 дол. — Приятелі при County Avditor's Ofc. — Cleveland.
50.00 дол. — О. і М. Савчак;
по 25.00 дол. — Х. і Б. Кряк, І. і С. Фокс;
по 20.00 дол. — Р. і М. Адукалін, О. і О. Кравс;
15.00 дол. — А. і В. Кравс;
по 10.00 дол. — М. Бовшамп, М. Заплатинська.
Разом .... 749.00 дол.

Загальна сума .... 3.589.00 дол.

Щиро дякую за Вашу жертвенність. Нехай Всемогучий Господь Вас винагородить своїми ласками за Ваші добрі серця.

Назавжди Вам вдячні:
дружина — МАРТА зі САВЧАКІВ
батьки —
АНАСТАЗІЯ І ВОЛОДИМИР
ОРИСЯ І МИХАЙЛО САВЧАКИ
брати
ОРЕСТ з жінкою ОКСАНОЮ і дітьми
ЮРІЙ з жінкою НЕОНІЛЕЮ і дітьми

ВІДНОВЛЕННЯ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ

Ім'я Михайла Драгоманова, видатного мислителя, політичного діяча та вченого минулого століття, можна сьогодні побачити не тільки на сторінках нашої преси, але й в газетах України. Наприклад, минулої весни в київському тижневику „Літературна Україна" надруковано обширну статтю Раїси Іванченко про Драгоманова. У ній подано багато цікавого, обговорено протилежні погляди на суспільно-політичні думки Драгоманова, які висловлювалися вже цьому столітті. Стаття дає читачам, які, можливо, вперше читають про Драгоманова, багато інформацій про його наукову та політичну діяльність.

Раїса Іванченко відома як авторка монографії про М. Драгоманова, що друкувалася в Києві ще 1971 року. Це видання і поява двох томів вибраних праць Драгоманова (Київ, 1970) символізували своєрідну кульмінацію відновлення зацікавлення Драгомановим в період відлиги 60-их років. У працях Раїси Іванченко, як і інших авторів, аналізувалися заслуги Драгоманова, хоч робилося це обережно, применшуючи ті погляди Драгоманова, які не сходились з офіційною ідеологією того часу. Все ж навіть такі обережні спроби в дослідженні Драгоманова не толерувалися, бо того ж року з'явилась погромна рецензія на книжку Іванченко академіка АН УССР М. Супруненка в журналі „Комуніст України" (ч. 11, 1972) і дослідження Драгоманова раптом припинено.

У своїй теперішній статті, майже 20 років пізніше, Р. Іванченко доводить не тільки необхідність покінчити з некомпетентними оцінками Драгоманова, але й важливість вивчення його надзвичайно оригінальної спадщини у соціології, філософії, історії, літературознавстві, фольклористиці, педагогіці та в інших ділянках знань, як і в публіцистиці. Її турбує, як мало знають сьогодні про Драгоманова: „...На мальовничому березі річки Стрипи, неподалік с. Великий Ходачків на Тернопільщині, є невеличке село Драгоманівка, яке заснували селяни, члени русько-української радикальної партії, за порадою Івана Франка. У старовинному Львові недалеко від центру починається довга вулиця імені Драгоманова... Це все, що увічнює нашого великого подвижника. А його численні праці по різних архівах — великих і малих, розсипаються в порох і щезають. А його рідна Полтавщина і рідний Галяч... — вони чи й знають про свого видатного земляка..."

По цій стороні океану тепер також ведеться дискусія про М. Драгоманова. Український Науковий Інститут Гарвардського Університету оголосив плян надрукувати всі твори М. Драгоманова у видавництві університету. Щоб реалізувати цей проєкт потрібна й участь ширшої громади, бо фінансові спроможності Інституту обмежені. Інститут не може сам фінансувати новий проєкт такого обсягу (приблизно 30 томів) і сподівається на зрозуміння і щедрість окремих громадян, щоб здобути гроші, які дозволять якнайшвидше розпочати працю над цим виданням. Пожертви просимо скеровувати на адресу Ukrainian Studies Fund, Harvard University, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge, MA, 02138, чеки виписувати на „Ukrainian Studies Fund, Drahomanov".

Доцільність такого видання творчости М. Драгоманова безсумнівна. Адже він належав до числа тих українських теоретиків, які займають авторитетне місце у ґалерії клясиків науки.

Дотепер не було жодного повного видання письмової спадщини Драгоманова, і навіть збірки його головніших творів. Попередні видання (наприклад, „Вибрані твори" під ред. Павла Богацького з 1937 р.) стали сьогодні бібліографічною рідкістю. Єдине видання, що містить кілька його творів в перекладі на англійську мову (ред. І. Лисяк-Рудницький) вийшло 38 років тому! Через брак публікації більшости творів Драгоманов і його доба в історії українського політичного мислення сьогодні фактично незнані ширшому колу читачів. Іде мова також про потребу забезпечити збереження багатьох оригінальних матеріялів (листів, рукописів), які треба якнайшвидше змікрофільмувати.

Видання творів Драгоманова полегшить нові дослідження, які закріплять за ним належне місце у світовій науці. Дехто цього не бажав би, як видно з критики заклику Раїси Іванченко об'єктивно підходити до ідейної спадщини Драгоманова. Автори критичного відгуку — троє науковців з Києва та Львова, пишуть, що Іванченко „спекулює на негативних впливах періоду культу Сталіна". Вони винують її за перейменування Драгоманова на революціонера-демократа, щоб мати змогу писати про Драгоманова без обов'язкового „викривання хиб" в його думках. Вони покликаються і на давнішу критику її книжки академіком Супруненком 1972 року, цитуючи його слова, що „...марксистсько-ленінська методологія дослідження вимагає конкретно-історичного підходу... Вип'ячування якоїсь однієї сторони в діяльності історичних осіб, прикрашення або замовчування помилок зовсім недопустимо, оскільки це веде до перекручення історичної правди".

Цікаво, що на тій самій сторінці газети вміщено ще одну статтю-відозву, критику попереднього критичного відгуку, підписану аж шістьма відомими науковцями. У цій статті нагадано, що в 30-их роках „концепції Драгоманова, як і інших видатних мислителів минулого... були засуджені як ворожі і перекреслені. До тієї роботи були причетні люди, певні учені, яких породила епоха моральної та інтелектуальної ущербності. Ці вчені набували собі авторитету не на вивченні проблем, а на відкритті різних „ворожих" теорій та діячів, яким приписувалася свідома діяльність проти Радянської влади та її ідеології...

Покликуючись на погромну критику в попередній рецензії М. Супруненка з 1972 року, ці шість авторів пишуть: „...Зверніть увагу — початок 70-их років, розпал застійних явищ в суспільстві і в ідеологічному житті, зменшення будь-якої нової теоретичної думки, а на Україні — початок гоніння проти багатьох діячів науки, що здійснювалось під керівництвом секретаря ЦК Компартії України В. Ю. Маланчука. Ще живі свідки того, як той же Маланчук особисто дав розпорядження розгромити монографію про Драгоманова. Орган, який безпосередньо підпорядкувався тому ідеологу, помістив рецензію академіка М. І. Супруненка, відомого фахівця з історії громадянської війни на Україні, але який ніколи не займався вивченням спадщини Драгоманова чи взагалі суспільно-політичної думки минулого століття..."

Основна суть відозви: „потрібна компетентність при оцінці діячів минулого" — і тому шість науковців заявляють, що потрібно негайно видати хоча б основні праці Драгоманова до 150-річчя від дня його народження (яке минає в 1991 році), щоб його вивчали, знали і щоб не повторювались більше різні інституції навколо його чесного імени". Українці в діяспорі повинні взяти участь у цьому процесі відновлення нашої історичної свідомости на нашому терені. Підтримка праці Українського Наукового Інституту в Гарварді пожертвою на фонд для видання творів Драгоманова — необхідна й невідкладна справа

І. Захаревич

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ПЕРЕБУДОВА НА УКРАЇНІ ПАСЕ ЗАДНІХ

Ми вже згадували про факти так зв. „холодної війни" на полі футбольного спорту СССР. Як відомо, в минулому році незадоволені футбольні діячі й тренери ряду футбольних клюбів, бажаючи вирватися з „командно-диктаторської" футбольної федерації СССР, створили Спілку футбольних ліг. Ця спілка мала бути державно-громадською організацією, яка повинна була об'єднувати професійні клюби і дружини, професійних футболістів, суддів, спеціялістів у цій галузі, а також осіб, що мали брати участь у роботі і розвитку цього спорту. В основному спілка, як і давня федерація, мала б діяти на терені СССР як єдина цього роду футбольна організація, тобто на засаді „єдиної неділимої". Різниця мала полягати в тому, що спілка повинна б керуватися принципами добровільности, самоуправління, демократичного централізму, колеґіяльности, ініціятиви, гласности, критики і самокритики. Вона мала працювати спільно з державними й громадськими організаціями у внутрішній і міжнародній діяльності СССР за прогрес, зміцнення миру і демократії.

Мабуть, через ці „прогресивні" точки проти спілки виринули рішення „реорганізованої" федерації, а радше засиджених чиновників, які хотіли ліквідувати спілку в її зародку. Чим закінчиться ця футбольна суматоха в СССР, ще невідомо. А тим часом в республіках, в тому числі й в Україні, спортова громадськість все виразніше домагається усамостійнити футбольний спорт, вирватися із цього „заболоченого" спільного футбольного російського „котьолка". І так, наприклад, в київській „Спортивній Газеті" в числі з 30-го січня 1990 року появилися чергові домагання українських громадян, які ясно й недвозначно вимагають від „властей Футбольної федерації" Української ССР вийти врешті на міжнародну футбольну арену самостійно. Ось як виглядають ці домагання:

„У країні перебудова. Дехто пробує перебудувати і футбол. Однак, що з цього виходить, ми бачимо на прикладі конфронтації між федерацією і спілкою ліг. Годі чекати, треба братися за діло. Ми повністю підтримуємо Е. Радомського про створення футбольної ліги в нашій республіці і її представництва у міжнародних футбольних організаціях. Нам здається, що перебудова на Україні пасе задніх. Давайте хоч у спорті подамо приклад. Пропонуємо нашу пропозицію винести на республіканський референдум. Сміливіше друзі!", пишуть В. Бузенко та Б. Бова з Києва.

„Завжди поважали вашу газету і такої ж поваги просимо у вас. Маємо надію, що ви надрукуєте наші міркування. Поперше, довідка. Україна за територією і кількістю населення цілком порівняння з такими европейськими країнами, як Франція чи Англія. Цілком певне й те, що це найфутбольніший реґіон нашого Союзу. Виходячи з цього і враховуючи, що Спілки футбольних ліг майже не існує, а керівництво футболом залишилося знову в руках далеких від справжнього розуміння проблем людей, після закінчення світового чемпіонату пропонуємо: зареєструвати українську Федерацію футболу на правах національної асоціяції в Міжнародній Федерації (ФІФА). Створити республіканську спілку, яка проводитиме чемпіонат і розграш кубка. Відчуваємо, що ці міркування можуть викликати потік гнівних слів, а, можливо, й контраргументів. Мусимо відразу заперечити. Створення рівноправної Української федерації футболу тільки посилить футбол країни... Значно скоротяться витрати клюбів пов'язані з континентальними переїздами, що позитивно позначиться на функціонуванні госпрозрахункових Футбольних Клюбів... Просимо не вважати нашу сповідь націоналістичною. Ці міркування спрямовані на більш ефективний розвиток українського футболу. Хотілося б познайомитися з думками інших прихильників футболу, тренерів команд республіки, спортових функціонерів", пишуть О. Герасименко, В. Гриша з Київської области.

А ось закінчення довгого листа О. Голяченка, доктора медичних наук, професора з Тернополя: „Йдеться про дальшу уніфікацію і денаціоналізацію нашого футболу з утворенням так званих буферних зон, що найбільше зачіпає нашу республіку. На що ж тепер перетворюється чемпіонат України: з третьосортного, яким був раніше, на четвертий сорт тепер, у період перебудови? Це пряме заперечення тих прогресивних процесів, що йдуть у політичній, економічній і соціяльній сферах і від яких спорт не може стояти осторонь. Дивуюся одному — невже з Федерації футболу України зовсім щезли національно свідомі діячі, щоб так огидно проголосувати за те, що тепер позбавило їх управління чемпіонатом республіки навіть у 2-ій лізі. Ось головна ознака нашої провінційности та обмежености. Ні, не розквітне на цьому шляху український футбол, як і футбол в інших республіках Союзу. В країні йде процес оновлення, в тому числі й національного. Суверенність республіки набуває нового, справжнього змісту. І треба прислухатись до порад тих болільників, які пропонують йти шляхом національного відродження аж до вступу України до ФІФА та УЕФА на правах самостійного члена. Сьогодні важко уявити, як Україна проводитиме свій національний чемпіонат, а в межах Союзу боротиметься за союзні Кубок чемпіонів, Кубок кубків республік і Кубок футбольної спілки, але я вірю, що це буде. Треба тільки на довгому шляху до цього своєчасно помічати підступи адміністративно-командної системи і не давати їм здійснитися. Саме до таких підступних дій належить створення державно-громадської федерації футболу СРСР".

І ще одне закінчення з пропозиції В. Діденка з Полтавської области: „Подивіться на представництво російських колективів у вищій лізі. В закутках величезної республіки не до ілюзій. А хіба все гаразд на Україні? Цілком підтримую тих, хто за ідею створення самостійного керівного органу республіканського футболу. Вважаю, що республіці до снаги проводити свій національний чемпіонат. Це дасть поштовх розвитку футболу. Розширення реґіональної географії на рівні вищої ліги республіканського футболу — це нова якість. Зовсім не те, що запропонувала союзна федерація, створивши буферні зони, які тільки висмоктуватимуть кошти з поки матеріяльно слабких госпрозрахункових клюбів".

Дуже критичні слова на адресу вибраного голови „Центральної Федерації" футболу СССР висловив Б. Воронцов, інвалід Другої світової війни з Кримської области, який між іншими запитує: „Варто було б спитати і в деяких керівників республіканського футболу, чим їх так вабить новий голова федерації. Ви, шановні друзі, наберіть мужності, пише він, — спитайте. А ми вас підтримаємо. А коли хтось буде загрожувати, то я підніму на захист усю пресу — аж до самого „Франс футболу" (французький футбольний журнал, О.Т.) Подібні листи написали: Матвієнко, Троян, Філонов з Херсонської области, С. Йоненко з Одеси і М. Стех зі Львова.

Подав **О. Твардовський**

„Що дала.."

(Закінчення зі стор. 2)

останній клясі... Думаєте несправедлива оцінка нашого політичного потенціялу?

В тих умовах ставити питання „що нам дав Ґорбачов" — підхід неправильний на нашу думку. Він відвертає увагу від істотного: вимагати і ще раз вимагати! Наближається нагода: стоїмо перед виборами 4-го березня. Перемога народних патріотичних кандидатів над режимними була б виявом нашої зрілости, сили та рішучости. Та не всюди вдалось виставити кандидатів, які йдуть з народом. В багатьох округах кандидують, завдяки махінаціям бюрократів, партійні „енки". Не знаю, чи в законі про вибори в УССР є постанова, яка є у всесоюзній виборчій ординації, що коли кандидат не здобуде половини голосів округи, то відбуваються повторні вибори. Коли так, то годилось би в округах, де нема гідних кандидатів, (хоч би партійців, як Котик у Львові й Ісаєнко в Києві), бойкотувати вибори у першій рунді і так примусити зареєструвати гідних кандидатів для другої рунди. А нам на поселеннях? Закинути ідеологічний підхід до актуальних питань практичної політики в Україні. Брати взір від німців, поляків і інших народів, у яких підхід до сучасної політики прагматичний. І готовити ґрунт, щоб нарід став виносити вимоги, масово, та не нарікати, що москаль має нам щось дати і надолужити за кривди, які нам заподіяв.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 25-го ЛЮТОГО 1990 р.

Асторія, Н. Й. Річні загальні збори 130-го Відд. Т-ва св. Володимира о год. 7-ій веч. в приміщенні секретаря Ю. Юркова, 30-15 36 вул., Асторія, Н. Й. По зборах вибір делеґата і заступника на 32-гу Конвенцію УНС. — Степанія Марків, гол., Ю. Юрків, секр.

П'ЯТНИЦЯ, 2-го БЕРЕЗНЯ 1990 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-ий Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Вибір делеґатів на 32-гу Конвенцію УНС. Проситься взяти участь. — В. Марущак, секр.

СУБОТА, 3-го БЕРЕЗНЯ 1990 р.

Нюарк, Н. Дж. Річні загальні збори 214-го Відд. при УСВТ „Чорн. Січ" о год. 6-ій веч. в Домі УСВТ „Чорн. Січ", 680 Сенфорд Авеню, Нюарк, Н. Дж. Звіти уступаючої Управи і К. комісії, вибір нової Управи. Після річних зборів відбудуться місячні збори для вибору делеґата і заступника на 32-гу Конвенцію УНС. Проситься усіх членів взяти участь в зборах. — Управа

Елизабет, Н. Дж. Звичайні загальні збори Т-ва Запорізька Січ 234-го Відд. о год. 5-ій по пол. в домівці Федер. Кред. Кооп. Самопоміч в Елизабет, Н. Дж., 301 Вашінґтон Авеню. На порядку: звіти Управи і вибір нової на 1990 р. По зборах відбудуться звичайні місячні збори для вибору делеґата і його заступника на 32-гу Конвенцію УНСоюзу. Якщо на означений час не прибуде приписана статутом кількість членів, збори відбудуться півгодину пізніше і будуть правосильні. Проситься членство прибути. — М. Іванців, предс., Е. Мельничук, кас., М. Хитра, секр.

НЕДІЛЯ, 4-го БЕРЕЗНЯ 1990 р.

Денвер, Кольо. Річні збори 226 Відд. ім. Лесі Українки після Служби Божої у церковній залі парафії Преображення ГНІХ, 4118 Шошоні. На порядку: звіти за 1989 р., вибір нової Управи на 1990 р. та делеґата і заступника на 32-гу Конвенцію УНС. — о. П. Баб'як, предс., Стефанія Левченко, секр., Б. Громик, фін. секр.

П'ЯТНИЦЯ, 9-го БЕРЕЗНЯ 1990 р.

Джерзі Сіті, Н. Дж. Річні загальні збори 287-го Відд. о год. 2-ій по пол. при 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. По зборах вибір делеґата і заступника на 32-гу Конвенцію УНС. — Управа 287 Відд.

НЕДІЛЯ, 4-го КВІТНЯ 1990 р.

Омага, Небраска. Річні загальні збори Т-ва Карпати 356-го Відд. о год. 11:30 ранку в приміщенні церковної домівки. Проситься всіх членів прибути. — Секретар Відд.

У ПОНЕДІЛОК ВЕЧЕРОМ 19-ГО лютого, до Вашінгтону прибув президент Чехо-Словаччини Вацлав Гавел, який виїхавши з Праги в п'ятницю вже встиг відвідати Рейк'явік і Оттаву. У вівторок перед полуднем В. Гавела прийняв у Білому Домі президент ЗСА Джордж Буш, а в середу, 21-го лютого, президент Чехо-Словаччини виступив перед Конґресом ЗСА. Ще перед своєї поїздкою за океан В. Гавел заявив, що їде до ЗСА „не за милостинею, бо в нас економічна ситуацізл не є такою поганою, як в Польщі". Одначе в інтерв'ю з журналістами в Празі В. Гавел підкреслив те, що його країна таки розраховує на вклад американського капіталу та створення спільних підприємств. Пресове агентство АП зауважує, що В. Гавел є першим головою держави з країни східного бльоку, де відбулися демократичні зміни, який найперше відвідає ЗСА, а щойно після цих відвідин поїде до Москви. В середу після виступу в Конгресі В. Гавел відвідав Ню Йорк, де зустрічався з місцевими політиками та іншими важливими урядовцями.

Св. п. Й. Ліщак

У місцевості Остинтавн, Огайо, помер колишній секретар 230-го Відділу УНС Петро Ліщак, який на цьому посту працював впродовж 28 років.

Св. п. П. Ліщак народився 12-го липня 1909 року, а відійшов у вічність 26-го листопада 1989 року. Батьки покійного — Андрій та Марія Яцьо Ліщаки. Покійний був членом місцевої української католицької церкви св. Анни та Апостольського Товариства. Був активним співробітником парафіяльного бінґо та щорічного шкільного фестивалю. Активно уділявсь, як член Українсько-Американського Громадянського Клюбу в Янґставні та впродовж років займав пости голови, або містоголови місцевого відділу Українського Конгресового Комітету.

Впродовж 32-ох років постійно працював у фірмі Репаблік стіл і був ветераном американської армії з Другої світової війни.

П. Ліщак працював на посту секретаря 230-го Відділу УНС до 1984 року, в якому відійшов на пенсію. За свою довголітню працю на тому посту отримав з рук головного предсідника д-ра Івана Флиса плякату заслуги. Серед його нагород було декілька за організування членів, а між ними нагорода чемпіона Янґставнської Округи. Серед його різнородних постів бачимо його також, як й голову та містоголову Округи УНС Янґставну. З пройденого життєвого шляху видно, що покійний П. Ліщак був громадсько активною людиною та відповідальним і працьовитим членом Українського Народного Союзу.

Покійний залишив в глибокому смутку дружину Анну з дому Фечет, сина Павла, дочку Кляру Донеґан, брата Івана та сестру Параску Козляк у Тернополі, Україна, та п'ятеро внуків.

СЛІД ВИПРАВИТИ

У статті „Економіка 1989 року в комуністичних країнах" Андрія Бука („Свобода" ч. 23 з 6-го лютого), сторінка друга, перша колонка, шостий рядок здолини треба читати: „Ґорбачов відкликав поїздки...", друга колонка, 19-ий рядок згори треба читати: „сталь і кораблі, а СССР...". „Свобода", ч. 24 з 7-го лютого, сторінка друга, перша колонка, шостий рядок згори треба читати: „40 біл. дол. заборгувань".

Медицина...

(Закінчення зі стор. 2)

ся без лікарської опіки і її мусить перебрати на себе держава. Понад 30 мільйонів людей у ЗСА не має жодного хворобового забезпечення а 17 мільйонів має досить недостаточне згадане забезпечення.

Тому не дивниця, що вже тепер державні та деякі конгресові кола думають над тим чи не впровадити т. зв. державного забезпечення здоров'я, що охоплювало б кожного громадянина ЗСА. Для тієї цілі вже сьогодні багато різних спеціялістів у цій ділянці студіюють проблеми загального соціяльного забезпечення здоров'я у Швеції, Голляндії, Канаді, Англії та інших країнах щоби підготовити якнайкращий плян соціяльного забезпечення здоров'я для людини в ЗСА. І це мабуть, буде предметом праці найближчих років цього десятиліття, що провадить нас до третього тисячоліття християнської ери.